

Aan: Gemeenteraad Groningen

Betreft: Reactie Natuur en Milieufederatie Groningen windverkenning

Ons kenmerk: 21-002-JWT

Groningen, 16 april 2021

Geachte Raadsleden,

Vanuit de Natuur en Milieufederatie hebben wij een bijdrage geleverd aan de verkenning van het Windplatform naar de haalbaarheid van windturbines in de gemeente Groningen. In de verkenning is uitvoerig geluisterd naar de mening, wensen en zorgen van omwonenden en natuurorganisaties. Ook zijn de effecten van windturbines op de natuur en leefomgeving onderzocht. De verkenning is inmiddels ten einde, de resultaten zijn samengevat in de twee magazines van het Windplatform. Het is nu tijd voor u als raad van de gemeente Groningen om u op basis van deze uitkomsten uit te spreken over het al dan niet doorgaan met de ontwikkeling van windenergie. Via deze brief willen wij als Natuur en Milieufederatie Groningen (NMG) graag een aantal punten uit de verkenning bij u naar voren brengen waarvan wij denken dat deze van belang zijn voor de verdere besluitvorming.

Wij maken hierbij onderscheid naar opmerkingen over het verlopen proces en onze reactie het Raadsvoorstel.

Proces

Windplatform is een uniek proces

Windenergie is een essentiële bron in de energietransitie, ook voor de energie opgave van de gemeente Groningen. Tegelijkertijd ook veel effect op de omgeving. Het is dus belangrijk om voorafgaand aan het besluit tot het al dan niet ontwikkelen van windenergie de volgende zaken goed te verkennen: Wat zijn de effecten op de omgeving en de ecologie? Wat is technisch haalbaar? Wat zijn de kosten en de opbrengsten? En wat zijn de zorgen en wensen in de omgeving? De NMG is blij dat de gemeente destijds heeft besloten deze verkenning uit te voeren. En dat bewonersparticipatie en effecten op natuur een belangrijk onderdeel vormden van deze verkenning. Wij zijn van mening dat een dergelijk uitgebreide verkenning samen met de omgeving en experts van cruciaal belang is. Zo kan een weloverwogen afweging gemaakt worden of windturbines mogelijk zijn. En zo ja, onder welke voorwaarden. Het is belangrijk om gezamenlijk op zoek te gaan naar de feiten en deze vervolgens te laten spreken. Daarnaast vinden we het belangrijk dat omwonenden en natuurorganisaties op tijd bij het proces worden betrokken en zeggenschap krijgen in het besluitvormingsproces. Dit is voor ons een belangrijke

Samen voor een mooi en duurzaam Groningen.

Bij de Natuur en Milieufederatie Groningen is een vijftigtal natuur-, milieu- en landschapsorganisaties aangesloten.

reden geweest om deel te nemen aan de verkenning van het Windplatform. De NMG is voorstander om een dergelijk participatieproces in de toekomst vaker toe te passen.

Aanbevelingen

In algemene zin beveelt de NMG de gemeenteraad aan om een dergelijk participatieproces in de toekomst vaker toe te passen. Zeker bij ontwikkelingen die een grote invloed hebben op de leefomgeving en de natuur, zoals windenergie. En in concentratiegebieden waar al veel gebeurt en de druk op de omgeving hoog is.

Daarbij zijn er nog wel een aantal punten die we hebben geleerd uit deze verkenning. Allereerst de locatiekeuze: voor bewoners en betrokken organisaties was de wijze waarop de locatiekeuze tot stand was gekomen een ondoorzichtig proces. Dat veroorzaakte dat er vanaf het begin van de verkenning al weerstand was. Ten tweede: zodra je de omgeving en stakeholders betreft in de verkenning (in dit geval over windmolens) kan dat voor betrokken niet los gezien worden van alle andere ontwikkelingen in de omgeving. In een verkenning moet daarom ruimte zijn om alle gebiedsgebonden vraagstukken aan de orde te laten komen. Ten derde: de rol van de gemeente is meerledig en leidt tot verwarring in het proces. De gemeente heeft directe (financiële) belangen en ook publiekrechtelijke verantwoordelijkheden. Het zou verstandig zijn deze verschillende belangen helder naast elkaar te vermelden. Het niet duidelijk inzichtelijk hebben welke belangen de gemeente heeft draagt niet bij aan het vertrouwen van betrokken in het proces.

Raadsvoorstel

Westpoort

Het college stelt op basis van de verkenning voor om in Westpoort niet verder te gaan met de ontwikkeling van windenergie. Uit de verkenning kwamen meerdere knelpunten naar voren, waaronder belangrijke negatieve effecten op de vogels en vleermuizen. In het ecologische rapport van Altenburg en Wymenga wordt geconcludeerd dat de te verwachten ecologische effecten op deze locatie bovengemiddeld hoog zijn. De NMG vindt dit daarom een logisch besluit van het college. Wij zien het als grote meerwaarde dat de ecologische onderzoeken onderdeel waren van de verkenning. Hierdoor waren de ecologische effecten tijdig in beeld.

De NMG roept de gemeenteraad op dit voorstel van het College over te nemen en niet verder te gaan met de ontwikkeling van windturbines bij Westpoort.

Roodehaan

In de omgeving bestaan er veel zorgen over de ontwikkeling van windturbines en de mogelijke effecten daarvan op de leefomgeving, gezondheid en de ecologie. Uit de uitkomsten van de enquête van de RuG, tijdens bewonersbijeenkomsten en uit de klankbordgroep en werkgroep ecologie komt duidelijk naar voren dat de meerderheid van de omwonenden en de natuurorganisaties de ontwikkeling van windturbines in Roodehaan niet wenselijk vindt. (Datzelfde beeld kwam overigens naar voren bij locatie Westpoort). Toch is er vanuit de omgeving ook mee gedacht over voorwaarden voor wanneer er besloten wordt om wel windturbines te ontwikkelen. Over het wel of niet formuleren van deze voorwaarden was er onder omwonenden discussie, de zorg bestond dat het geïnterpreteerd zou worden als

instemming met de ontwikkeling van windturbines of dat er selectief geshopt zou worden uit de geformuleerde voorwaarden.

Wij ondersteunen daarom het belang om zorgvuldig met de in het magazine geformuleerde voorwaarden¹ om te gaan en deze als raad concreet vast te leggen wanneer besloten wordt verder te gaan met de ontwikkeling van windturbines in Roodehaan. De volgende punten zijn daarbij van belang:

1) 50 % lokaal eigenaarschap en zeggenschap

In het klimaatakkoord is het streven naar 50% lokaal eigenaarschap opgenomen. Wij onderschrijven deze ambitie en vragen u als raad hier ook naar te streven. De lasten van de energietransitie vallen lokaal, daar waar de opwek van duurzame energie plaats gaat vinden. Een eerlijke verdeling van lusten en lasten is daarom om ook de lusten lokaal te laten landen. In onze ogen is lokaal de directe omgeving van het zoekgebied voor windenergie. Zij krijgen immers ook te maken met de lasten. Uit de enquêtes, en de inbreng van de werkgroep participatie en ecologie blijkt ook duidelijk dat omwonenden en natuurorganisaties in het vervolg actief mee willen praten over de ontwikkeling van het park, over de opzet van aanvullende onderzoeken, over de inrichting van het park, over mitigerende maatregelen en de verdeling van de opbrengsten. Het is volgens ons belangrijk om inbreng uit de omgeving bij een eventueel vervolg daadwerkelijk van invloed te laten zijn op de te nemen besluiten. De positie en de rol van de omgeving en de mate van invloed moet concreet vastgelegd worden in een overeenkomst met de omgeving indien besloten wordt tot het verder ontwikkelen van het park. De NMG vindt het van groot belang dat ook in het vervolg voldoende tijd en ruimte aan omwonenden wordt gegeven om zich te organiseren. Dit is belangrijk om zeggenschap en participatie in het vervolgproces goed vorm te kunnen geven. Alleen dan kan er vanuit de omgeving volwaardig meegepraat worden over de eventuele ontwikkeling van windturbines, de verdeling van de opbrengsten en de voorwaarden die gesteld moeten worden.

Wij vragen u als raad om indien er besloten wordt verder te ontwikkelen, daar als duidelijke voorwaarde aan te verbinden dat 1) het uitgangspunt 50% lokaal: 50% gemeentelijk eigenaarschap is. 2) De omgeving voldoende tijd, ruimte en ondersteuning krijgt om zich te organiseren. En 3) omwonenden en natuurorganisaties een stem krijgen in de inrichting van het park, de aanvullende (ecologische) onderzoeken, en de besteding van de opbrengsten. En dat rol en positie van de omgeving wordt vastgelegd in een overeenkomst met de omgeving.

2) Mitigatie

Er zijn in het magazine mogelijkheden omschreven om de effecten van de windturbines op omwonenden en de ecologie voor een deel te mitigeren. Uit de omgeving komt het signaal duidelijk naar voren dat voorkomen beter is dan genezen. Gezien de nabijheid van waardevolle natuurgebieden en de vele omwonenden is de NMG van mening dat er

---

¹ [De voorwaarden](#) zijn te vinden op pagina 15-17 (werkgroep participatie) en pagina 12-13 (werkgroep ecologie)

maximaal ingezet moet worden op mitigatie, wat betreft geluid, zicht, slagschaduw en effecten op de ecologie

De NMG is vraagt u daarom om als voorwaarde op te nemen dat de effecten op de omwonenden en ecologie zoveel mogelijk gemitigeerd worden, ook wanneer dit verder gaat dan wat wettelijk voorgeschreven wordt.

3) Effecten ecologie

In het rapport van Altenburg en Wymenga worden een aantal aanbevelingen gedaan voor noodzakelijk aanvullend ecologisch onderzoek, indien besloten wordt tot het verder ontwikkelen van windturbines. Ook de werkgroep ecologie dringt op aanvullend onderzoek aan omdat er nog kennis en inzicht ontbreekt. Na afloop van de verkenning is er daarnaast een rapport verschenen van SOVON “windenergie gevoeligheidskaart vogels”. In dit rapport wordt het gebied rondom Roodehaan als ecologisch kwetsbaar aangeduid. Dit rapport heeft de zorgen van diverse natuur- en landschapsorganisaties verhoogd, zoals blijkt uit de brief van Het Groninger Landschap namens meerdere organisaties.

De NMG vraagt u om aanvullend ecologisch onderzoek uit te voeren naar de te verwachten effecten op de zeearend, aanvullend jaarrond en nachtelijk onderzoek naar vliegbewegingen vogels en vleermuizen, en naar de te verwachten effectiviteit van voorgestelde mitigerende maatregelen (zoals een stilstandsvoorziening voor zeearenden).

4) Cherry-picking

Tot slotte willen we onderstrepen dat de voorwaarden geformuleerd door de werkgroep participatie en de werkgroep ecologie moeten gezien worden als een totaal pakket. Elk van deze voorwaarden zijn van belang. De vraag is dan ook om cherry-picking binnen deze voorwaarden te voorkomen.

Wij hopen dat u de genoemde punten wilt betrekken in uw besluit. Uiteraard zijn wij bereid genoemde punten desgewenst toe te lichten,

Met vriendelijke groet,

Natuur en Milieufederatie Groningen

Jan-Willem Lobeek

Directeur-bestuurder.

Samen voor een mooi en duurzaam Groningen.

Bij de Natuur en Milieufederatie Groningen is een vijftigtal natuur-, milieu- en landschapsorganisaties aangesloten.